

Nr 22

Av herrar Sjöholm och Andersson i Örebro, om *taxering genom tjänstemän i stället för taxeringsnämnd*.

(Lika lydande med motion nr 18 i Första kammaren)

Svårigheterna att besätta ordförandeposterna i taxeringsnämnderna med personer med tillräckliga kvalifikationer framträder allt starkare år för år. Detta är ett för den allmänna rättssäkerheten i beskattningsärenden allvarligt förhållande. Den djupa skillnaden i kompetens från nämnd till nämnd medför givetvis en icke acceptabel olikformighet i bedömningen av sakligt identiska rättsfall och innebär ett åsidosättande av grundregeln vid taxeringsarbetet: kravet på likformighet och likhet inför lagen. Det torde icke kunna bestridas att taxeringsnämndernas arbete och resultatet därav visat en stigande grad av otillförlitlighet. Det kan likaså anses styrkt att de alltför talrika feldebiteringar som numera förekommer och som ofta utmynnar i att helt orimliga skattekrav framställs har sin upprinnelse i formella felaktigheter vid taxeringsnämndens handläggning av materialet. Det finns därför all anledning att överväga införandet av en annan, mera tillförlitlig och mera av sakkunskap präglad metodik vid de årliga taxeringarna.

Tiden torde också vara inne att slopa det särskilda lekmannainflytandet i taxeringsnämnderna, denna en smula romantiska kvarleva från tider då författningsbestämmelser och regleringar i lag ännu icke trängt undan nödvändigheten av skönsmässiga uppskattningar och värderingar av skilda slag, där personkännedom och lokal hemmastaddhet kunde öva inflytande på besluten. Taxering är numera långt mer än förr en fråga om tolkning av lag och författning och tillämpning av stadgad praxis och fordrar framför allt tillgång på personer som besitter förmåga att bemästra de svårigheter som i dessa hänseenden anmäler sig. Lekmännen i taxeringsnämnderna saknar som regel all sådan kompetens, och de utses ej heller efter några dylika kvalifikationsgrunder. Taxeringsnämndernas sammanträden är icke sällan närmast en parodi, en formell uppfyllelse av en föreskrift i lag, och nämndernas beslut skulle nära nog undantagslöst ha blivit de samma med eller utan lekmannens närvaro. Taxeringen är till det yttre folkligt förankrad genom detta lekmannainslag som inte må förväxlas med lekmannainflytande; i sak vilar taxeringen i nämndsordförandens och kronoombudets händer.

En övergång till tjänstemannataxering genom de lokala skattemyndigheternas försorg ter sig allt ändamålsenligare och allt nödvändigare. Effek-

tiviteten, likformigheten och därmed rättssäkerheten skulle påtagligt främjas genom en sådan omläggning av systematiken. Det erfordras ett större mått av sakkunskap, både för att tillgodose deklarerandes rätt att bli rätt och riktigt taxerad och tillgodoförd de avdrag som är lagligen medgivna men måhända förbisedda, och för att rida spärr mot tilltagande skatteflykt och skattefusk. Den tilltagsenhet och den förnyelse som präglar denna samhällsfientliga verksamhet kan inte mötas av samhället med antikverade metoder och förlegad organisation. Det tjänar till föga att strama upp beskattningsreglerna och skärpa ansvaret för förseelser mot dem, om granskningen i första och grundläggande instans anförtros åt personer med ofullständig förmåga att rätt tolka och rätt tillämpa dessa regler. Detta är dess värre dagens situation. Därför är en förändring nödvändig.

Med åberopande av vad vi ovan anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära förslag om införande av tjänstemannataxering enligt i motionen angivna riktlinjer.

Stockholm den 10 januari 1970

Sten Sjöholm (fp)

Sven G. Andersson (fp)
i Örebro
